

цього принципу передбачає ґрунтовне оцінювання знань кожної теми за допомогою розробленого діагностичного інструментарію, який відповідає дидактичній меті.

Цілком погоджуємося з ученими, що дидактично доцільним є застосування інструменту формуального оцінювання як складника процесу навчання, де студенти мають можливість перевірити свої знання, щоб визначити свій власний прогрес у певній темі, виявити помилки і мати змогу їх проаналізувати та виправити (Войтків, 2020).

Упровадження практики формуального оцінювання з використанням плану оцінювання в університеті під час навчання майбутніх вчителів фізики дозволяє ефективно оцінити студентів на основі компетентнісного підходу та надати їм можливість отримати досвід у застосуванні формуального оцінювання зі школярами. Це має велике значення для їхньої майбутньої роботи в загальноосвітніх закладах (Гриньов, 2024).

Література:

1. Войтків Г. Формувальне оцінювання майбутніх учителів фізики. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції: *Підготовка майбутніх учителів фізики, хімії, біології та природничих наук у контексті вимог Нової української школи*: 14 травня 2020 р., м. Тернопіль. – с. 44-48.
2. Губа А. В. Функції освітнього менеджменту: класифікація та зміст. *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*: зб. наук. пр. Харків: Харк. держ. акад. дизайну і мистецтв, 2008. Вип. 2. С. 39–44.
3. Гриньов Р.С. Ключові принципи фундаменталізації оцінювання якості знань майбутніх учителів фізики. *Витоки педагогічної майстерності*. 2024. Вип. 33. С. 41-50.

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ДИДАКТИЧНИХ УМОВ ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОСВІТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ

Гриньова М. В.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
grinovamv@gmail.com

Величко Р. М.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
rvelicko98@gmail.com

Дослідження методолого-теоретичних засад забезпечення якості підготовки освітніх менеджерів (магістрантів освітньої програми «Менеджмент (Управління навчальним закладом)») спонукають до віднайдення дієвих методологічних підходів формування насамперед їх дослідницької компетентності.

Ми переконані, що такими підходами є: компетентнісний, технологічний, ресурсно-орієнтований, системно-діяльнісний, практико-орієнтований, інформаційний, аксіологічний, творчий, саморегуляційний. Ці підходи позиціонуємо у дослідженні як реалізаційні механізми дидактичних умов формування дослідницької компетентності майбутніх освітніх менеджерів, визначених нами на підставі аналізу праць науковців (М. Гриньова (2018), Н. Кононець (2018), П. Олешко (2018), U. Flott-Tönjes (2017), S. Albers (2017), M. Ludwig (2017) та ін.):

- 1) візуалізація методик проведення проблемно-орієнтованих лекцій;
- 2) актуалізація ролі практичних занять у для організації дослідницької роботи майбутніх освітніх менеджерів;
- 3) розроблення і впровадження карти наукових досліджень магістрантів;
- 4) створення сучасного навчально-методичного забезпечення для дослідницької роботи майбутніх освітніх менеджерів під час навчання в університеті.

Сукупність компетентнісного, технологічного та ресурсно-орієнтованого підходів дають можливість магістрантам розвивати загальні та спеціальні компетентності, вміння та навички, програмні результати навчання в процесі вивчення освітніх компонентів програми через технології організації дослідницької роботи, цифрові технології, цифрові навчальні ресурси. Це охоплює володіння техніками, методами дослідницької роботи, використання інноваційних підходів під час навчання та підготовки наукових досліджень (тези на конференції, статті, доповіді, магістерська робота), інтеграцію цифрових технологій у навчальний процес, а також створення та презентацію дослідницьких проєктів. Враховуючи вимоги сучасності, навчання майбутніх освітніх менеджерів також включає в себе розробку сучасного методичного забезпечення та використання різноманітних ресурсів, включаючи хмарні технології, інтернет-ресурси та інші інструменти для забезпечення ефективної самостійної дослідницької роботи магістрантів (Гриньова, Кононец, 2019, Kononets, Nestulya, Soloshych, Zhamardiy, Odokienko, 2021).

Системно-діяльнісний підхід у реалізації дидактичних формування дослідницької компетентності майбутніх освітніх менеджерів спрямований на забезпечення максимальної самостійності магістрантів у опануванні змістом освітніх компонентів. Він також спонукає до активної навчально-пізнавальної, дослідницької діяльності, самостійного навчання та творчого процесу у дослідницькій роботі, включаючи розвиток власних стилів та методик дослідження (Вайнтрауб, 2017).

Загальна суть *практико-орієнтованого підходу* полягає у розумному злитті теоретичних основ і практичних навичок за допомогою методів та професійно-практичних технологій, вибудовуванні системи практико-орієнтованого навчання студентів. Ці технології спрямовані на засвоєння знань, вдосконалення вмінь та навичок їх практичного застосування, тобто на набуття досвіду роботи керівника закладу освіти. При використанні цього підходу у навчальному процесі важливо, щоб майбутній керівник відчував зв'язок з реальними ситуаціями, що можуть виникнути в його професійній діяльності, і мав можливість розвивати креативне мислення. Це сприяє створенню умов для прояву особистісних якостей фахівця, його унікальності та бажання досягти найкращих результатів у вирішенні різноманітних проблем у сфері освітнього менеджменту (Гриньова, Сорокіна, 2015).

Сукупність *інформаційного, аксіологічного та творчого підходу* акцентує увагу на розвитку у майбутніх освітніх менеджерів здатності аналізувати та використовувати новітню інформацію щодо методик проведення дослідницької роботи, зокрема, її адаптації до навчальних та професійних потреб. Аксіологічний підхід полягає в ознайомленні майбутніх керівників закладів освіти з ціннісною значущістю дослідницької роботи для їхнього розвитку в навчанні, майбутній управлінській діяльності та для їхнього професійного зростання під час навчання в педагогічному університеті. Цей підхід також спрямований на формування ієрархії цінностей у майбутніх керівників в контексті організаційно-управлінських та професійно-пізнавальних орієнтацій. Творчий підхід, у свою чергу, стимулює розвиток творчих здібностей магістрантів та підвищує їхній інтерес до творчої дослідницької роботи через участь у різних проєктах.

Саморегуляційний підхід передбачає акцентування уваги на саморегуляції навчальної діяльності магістрантів та самостійної дослідницької роботи. Особлива увага приділяється організації вступних проблемно-орієнтованих лекцій, семінарських занять та практичних занять, що спонукають студентів до використання отриманих знань на практиці та розвивають їхню самостійність та здатність до саморегуляції (Гриньова, Кононец, 2018, Flott-Tönjes, Albers, Ludwig, 2017).

Література:

1. Flott-Tönjes U., Albers S., Ludwig M. Fördern planen. Ein sonderpädagogisches planungsund beratungskonzept für förderschulen und schulen des gemeinsamen lernens. Oberhausen: Athena, 2017. 155 s.
2. Kononets, N., Nestulya, S., Soloshych, I., Zhamardiy, V., & Odokienko, V. Investigating the Didactic System of Research Competence Formation for Prospective PE Instructors. *Journal of Research in Medical and Dental Science*. 2021. №9, 7. P. 414-418.
3. Вайнтрауб М.А. Реалізація системно-діяльнісного підходу у навчальних закладах вищої освіти на прикладі викладання дисциплін з охорони праці. *Професійна освіта: методологія, теорія та технології*, 2017. № 6. С. 109–122.
4. Гриньова М. В., Сорокіна Г. Ю. До питання про викладання дисципліни «Управління навчально-виховним процесом». *Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції "Наукові підходи в управлінні навчальними закладами"*. 2015. С. 92-102.
5. Гриньова М.В., Кононец Н.В. Компетентнісний підхід у професійній підготовці: електронний посібник для самостійної роботи здобувачів наукового ступеня «доктор філософії» спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки. Полтава, 2019. 25 с.
6. Гриньова М.В., Кононец Н.В. Саморегуляція як основа ресурсно-орієнтованого навчання студентів у вищій школі. *Ресурсно-орієнтоване навчання в «3D»: доступність, діалог, динаміка : матеріали II Всеукр.наук.-практ. Інтернет-конференції*; укл. Н. В. Кононец, В. О. Балюк. Полтава : КУЕП ПДАА, 2018. С. 17-21.
7. Олешко П. С. Формування професійної компетентності керівника закладу освіти в умовах інноваційного освітнього середовища. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2018. № 64. С. 156-162.

ЯКІСНА ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ В СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Дзюба Т. М.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
tatjanadzuba@gmail.com

Становлення суб'єкта діяльності, здатного усвідомлено ставити життєві цілі й досягати їх, здатного брати на себе відповідальність за прийняття рішень і вирішувати професійні завдання в складних життєвих умовах невизначеності є важливою умовою якісної професійної освіти в стратегії сталого розвитку. Такі процеси обумовлені тією стратегією поведінки, яка формується в процесі професійного становлення майбутніх фахівців. Таку стратегію поведінки забезпечує мотивація досягнення успіху, що відображає ціннісне ставлення індивіда до себе як особистості і суб'єкта діяльності [1].

Мотивація досягнення успіху як прагнення до високих результатів у діяльності, коли людина, що прагне досягти успіху, має сильну мотивацією досягнення. Для одних досягнення успіхів у діяльності більш важливо, для інших – менш. Від того, яке значення людина приписує досягненням у певній сфері діяльності, залежить вибір тієї діяльності, якою вона прагне займатися.

Спостереження за зовнішніми проявами безпорадності й самостійності студентів-психологів дали змогу стверджувати, що студенти зі сформованою особистісною безпорадністю характеризуються низькою активністю у навчальній та поза навчальній діяльності, у них виникають труднощі у спілкуванні з викладачами та одногрупниками, вони часто демонструють неконструктивні стратегії поведінки, що, безумовно, негативно відображається на продуктивності та успішності їх навчання.